

Korian Pioneeriupseerikerhon matka Schmardeniin 14.–17.7.2006

Kuluvan vuoden 25. päivänä heinäkuuta Schmardenin taistelusta tuli kuluneeksi pyöreät 90 vuotta. Korian Pioneeriupseerikerho päätti järjestää juhla-voiton kunniaksi matkan taistelupaikalle ja muille jääkärien taistelutantereille. Matkaan lähti kaikkiaan 25 jäsentä ja puolisoa.

Matkaan lähdettiin aamulla varhain Kouvolasta heinäkuun 14. päivä. Koska matka-aika oli rajattu neljään päivään, päätimme olla seuraamatta jääkärien etappiteitä ja ylitimme Suomenlahden nopealla Tallinnan lautalla. Viron läpi ajoimme lähes yhtä kyytiä Latviaan, jossa illalla pääsimme majoittumaan hotelliimme Tukumsissa (Tuckums). Olimme valinneet Tukumsin tukikohdaksemme paitsi keskeisen sijaintinsa, myös jääkärien jälkiä seurataksemme, käyttävähän jääkäritkin kaupunkia huolto- ja koulutusalueenaan.

Toisena matkapäivänä tutustuimme Riikaan. Päivä kului vanhan kaupungin ku-

jilla, museoissa ja ostoksia tehden. Väinä-joki (Daugava) kaikessa komeudessaan herätti pioneerien keskuudessa ansaitsemaansa kunnioitusta. Iltapäivän päätteeksi vedimme jälleen jääkärimanttelin päälle ja tutustuimme jääkärien taisteluvaiheeseen Misse-joella. Itse joki oli perin kuiva, kuten tänä kesänä joet kaikkialla. Laskimme seppeleen Gallingissa sijaitsevalle ensimmäisten kaatuneiden jääkärien hautamuistomerkillle. Matkasimme vielä Skrabben kenttähautausmaalle, josta löytyy mm. jääkäri Matti Nykäsen hautapaikka. Illan koittaessa suuntasimme Jelgavan (Mitau) halki Tukumsiin lepäämään ja huoltamaan.

Majuri Vesa Valtonen lukee muistolauseen ensimmäisenä kentällä kaatuneen jääkäripioneerin, Alfred Hyytisen haudalla. KPUK ry. laski sankarihaudalle muistoseppeleen. Kuva Ilkka Huuskonen.

Kolmannen matkapäivän teemana oli odotettu Schmarden. Ennen sitä ajoimme kuitenkin Latvian länsirannikolla sijaitsevaan satamakau-

punkiin Liepajaan (Libau). Tärkein tutustumiskohde oli Trinitatis-kirkko, jossa jääkärilippu vihittiin ja jääkärit vannovivat valan ennen Suomen tuloaan. Kaunis kirkko oli restauroinnin kohteena ja iloksemme totesimme suomalaisten opiskelijoiden olevan vahvasti siinä mukana. Kirkon suntuio kiirehti sytyttämään kynttilät kirkon seinällä sijaitsevan jääkärien muistotaulun eteen kuultuaan suomenkielistä puhetta.

Schmarden ja Riianlahti

Libausta palasimme Ylä-Latviaan, jossa seuraava seisake oli Schmarden. Schmarden sijaitsee noin 50 kilometriä Riista länteen. Itse taistelupaikka on aivan Riika-Ventpils A10-maantien varressa, jonka eteläpuolella Schmardenin kylä sijaitsi. Nykyisin alue on viljeltyä aukeaa, mutta tien linjaus on voittopuolisesti sama, kuin 90 vuotta sitten. Myös metsäalueet ovat tun-

Schmardenin taistelukenttää 90 vuotta taistelun jälkeen. Kuva Vesa Valtonen.

**Pioneerituristit Schmardenin kunnan rajalla.
Kuva Vesa Valtonen.**

nistettavissa samoiksi. Taistelupaikasta muutama kilometri pohjoiseen löytyy Schmardenin asemakylä, joka on yhä toiminnassa. Taistelun jälkiä ei alueelta luonnollisestikaan enää löydy, ainakaan ensimmäisen maailmansodan ajalta. Toisen maailmansodan aikaisia kaivantoja alueella sen sijaan on runsaasti, käytiinhän Kuurinmaalla taisteluja aivan sodan loppuun asti. Kertasimme Schmardenin taistelujen kulkua peltojen keskellä. Olimme vaikuttuneita jääkäripioneerien loistavasta suorituksesta ensimmäisessä taistelussaan.

Seuraava etappimme oli Riianlahti, jossa jääkärien toinen merkittävä rintamavaihe toteutui. Matkalla kertosimme AA-joen talvitaistelun kulkua erityispiirteineen. Vierailimme jääkärien muistomerkillä luonnonkauniilla Riianlahden rantatöyräällä, jossa itärintaman pohjoisimmat asemat sijaitsivat. Joitakin hurjapäitä kävi myös uimassa Riianlahden tyrskyissä – vesi kuului olleen lämmintä. Tutustuimme vielä sankarihautausmaahan

Klapkalnciemsissä, jonka jälkeen suuntasimme Jurmalaan illalliselle ja sieltä edelleen tukikohtaamme Tukumsiin.

Viimeinen matkapäivä kului voittopuolisesti linja-autossa, kun ajoimme Tukumsista Kouvolaan lähes tuloreittiämme noudatellen. Iltapäivän päätteeksi olimme perillä vähintään yhtä kokeumusta rikkaampana.

Jääkärien merkityksestä

Jääkärien merkitys on ollut kansallemme kiistaton. Heidän muistokseen on pystytetty entisille taistelupaikoille useita muistomerkkejä, joiden mukaan Latviassa voi tehdä matkoja historiaan oikeille paikoille. Schmardenista tällainen muistomerkki kuitenkin puuttuu. Ajatusta ei varmaankaan esitetä ensimmäistä kertaa, jos kohta hyvä tavoite aselajimme perinneyhdistyksille olisi saada sellainen aikaiseksi viimeistään taistelun 100-vuotisjuhlisiin.

Vesa Valtonen

**Trinitatis-kirkko
Liepajassa (Libau).
Kuva Vesa Valtonen.**